

Planprogram kommuneplanens samfunnsdel Nesbyen

Datert 15.4.25, revidert etter høring og offentlig ettersyn 30.10.25

Innholdsfortegnelse

1.	Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel	2
1.1.	Samfunnsdelen i kommunens plansystem	2
1.2.	Gjeldende samfunnsdel	3
1.3.	Strategiske prosjekter og tidlig medvirkning	4
2.	Kort om situasjon og utviklingstrekk for Nesbyen	7
2.1.	Samfunnsutvikling	7
2.2.	Kommunal tjenesteyting	8
2.3.	Beredskap	9
2.4.	Kommunal økonomi	9
3.	Organisering og medvirkning	10
3.1.	Videre prosess og åpen diskusjon om samfunnsdelen	11
4.	Føringer og forventninger	13
4.1.	FNs bærekraftsmål	13
4.2.	Nasjonale forventninger til planleggingen	13
4.3.	Regionale samarbeid og føringer	14

1. Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel

Et nytt kommunestyre skal tidlig i valgperioden ta stilling til om det skal gjøres endringer i kommuneplanen på bakgrunn av nasjonale og regionale føringer, kommunens situasjon og utviklingstrekk og det nye kommunestyrets politikk.

Samfunnsdelen til Nesbyen kommune er fra 2018. Kommunestyret vedtok i møte den 13.02. 2025 oppstart av revisjon av kommuneplanens samfunnsdel. Revisjonen skal også omfatte forhold knyttet til klimatilpasning og stedsutvikling i Nesbyen.

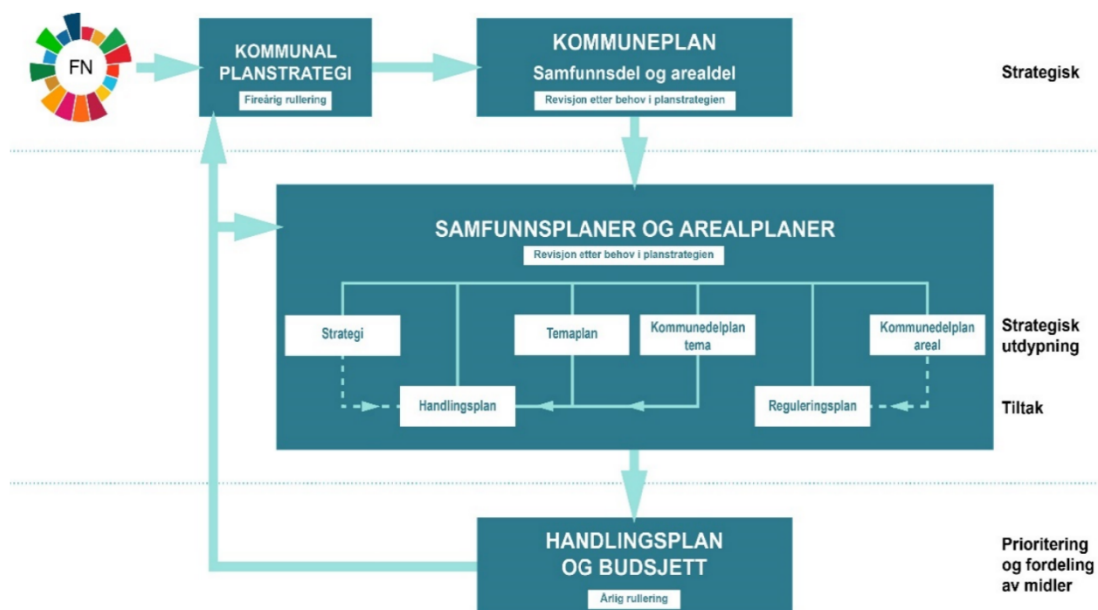
Kommunal planstrategi for Nesbyen kommune 2024-2027 ble vedtatt i august 2024. Ett av hovedgrepene i planstrategien for kommunen i denne perioden er å styrke sammenhengen i plansystemet. Det er også behov for en tydeligere kobling mellom samfunnsdelen og den årlige økonomi- og handlingsplanen.

Planprogrammet skal beskrive planprosessen, herunder formålet med planarbeidet, frister og deltakere og opplegg for medvirkning. Planprogrammet er utarbeidet med grunnlag i kunnskapsgrunnlaget som ble utarbeidet i forbindelse med kommunal planstrategi 2024-2027.

1.1. Samfunnsdelen i kommunens plansystem

Kommuneplanen er kommunens overordnede plan- og styringsdokument og består av samfunnsdelen og arealdelen. Samfunnsdelen skal gi visjon og hovedmål for kommunens langsiktige utvikling og samtidig gi retning for kommunens prioriteringer innenfor samfunn og tjenesteyting. Samfunnsdelen trekker også opp arealstrategier som følges opp i arealplanleggingen. Plansystemet for Nesbyen kan deles inn i tre nivåer: kommuneplanens samfunnsdel, tema og- sektorplaner og økonomiplan.

Tema- og sektorplaner vil utdype og konkretisere oppfølgingen av samfunnsdelen. Økonomiplanen skal fungere som en operasjonalisering av samfunnsdelen og øvrige planer ved å gi de økonomiske rammene og tildele midler for å gjennomføre prioriterte tiltak.

Figur 1-1 Samfunnsdelen i kommunens plansystem

1.2. Gjeldende samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt den 21.06.2018 sak 37/18.

Visjonen er «Nes kommune – Hjerte i Hallingdal der dal og fjell møtes og sammen skaper bærekraftig vekst». «En levende og attraktiv kommune der tilreisende og fastboende trives. Sykkeldestinasjonen i Norge for liten og stor.»

Kommunens verdier er «Handlekraft-service-respekt».

Planen har tre gjennomgående fokusområder knyttet til folkehelse, frivillighet og lokalt engasjement, og fysiske miljø. Satsingsområdene er levekår, næringsliv og sentrumsutvikling, trafikk og kommunikasjon, og natur, kultur og friluftsliv.

Hovedmål og veivalg er:

1. Øke andel innbyggere i aldersgruppa 18-50 år
2. Aktive selvstendige eldre
3. Gode levekår med like muligheter for alle
4. Sosial og fysisk aktiv hverdag for alle i nærmiljøet

5. Bedre psykisk helse gjennom livsmestring, sosialt felleskap og aktivitet
6. En trygg hverdag for innbyggerne
7. Forvalte natur, miljø og kulturverdier til beste for dagens framtidens generasjoner
8. Kompetent og endringsvillig kommuneorganisasjon

Ifølge kommunal planstrategi 2024-2027 har gjeldende samfunnsdel gode målsettinger, men er bred og gir i liten grad tydelige prioriteringer for kommunen fremover.

Etter ekstremværet «Hans» august 2023 er det nærliggende at man vurderer beredskap som en av kommunens hovedutfordringer i tiden som kommer. I 2024 endret utfordringsbilde seg for Nesbyen kommune, da man har fått en stor økonomisk utfordring og er innmeldt i ROBEK-registeret.

1.3. Strategiske prosjekter og tidlig medvirkning

Nesbyen kommune har i samsvar med kommunens verdier om handlekraft-service i den gjeldende samfunnsdelen, satt i gang flere prosjekter og dialog med innbyggere og organisasjoner for å utvikle kommunen videre. Ekstremværet Hans gjorde dette arbeidet særlig viktig.

1.3.1. Klimatilpasningsprosjektet steds- og sentrumsutvikling i Nesbyen

Klimatilpasningsprosjektet steds- og sentrumsutvikling i Nesbyen ble etablert som konsekvens av uværet Hans. Arbeidet inkluderer bistand innen strategisk byledelse og utvikling av en felles visjon med strategiske mål som kommunen sammen med samfunnet skal benytte som styringsverktøy i gjenoppbyggingen og for steds- og sentrumsutvikling etter Hans. Det ble her definert 4 hovedtema for arbeidet, som også blir viktig å følge opp gjennom kommuneplanens samfunnsdel:

- Innovativ stedsutvikling i flomutsatte områder
- Risiko- og sårbarhetsanalyse for klimaendringer i Nesbyen kommune
- Utarbeide klimatilpasningsplan
- Gjennomføre kommunikasjonstiltak

Høsten 2024 ble det arbeidet med visjon og strategiske mål utarbeidet på bakgrunn av intervjuer foretatt august og september, samt en rekke med workshops gjennomført høsten 2024. Deltakere på workshopene og de som ble intervjuet representerer Nesbyen-samfunnet på ulike måter og er bredt sammensatt fra næringslivet, idrett, kultur, organisasjoner, ungdom, eldre, politikere mfl.

I dette prosjektet er det foreslått en visjon for Nesbyen «Nesbyen – hvor fortid, fremtid og hjerter møtes.» I tillegg ble det definert følgende strategiske mål:

- Grønn og klimatilpasset Nesbyen
- Hjertet av Nesbyen
- Nesbyen: et hjem for alle livsfaser
- Den inviterende portalen til Nesbyen
- Styrking av Nesbyens næring og arbeidsplasser
- Trygge og levende møteplasser i Nesbyen

1.3.2. Tidlig medvirkning

Nesbyen kommune er en bygd med stort engasjement. Det er et stort antall frivillige lag og foreninger i kommunen som representerer stor bredde. De frivillige gjør en uvurderlig innsats for kommunen. Dugnadskulturen sitter fortsatt godt i lokalsamfunnet og det ser vi blant annet gjennom det store antall arrangementer som gjennomføres hele året. Det er viktig for Nesbyen å tilrettelegge for bred medvirkning i forbindelse med utarbeiding av samfunnsdelen og det har allerede vært gjennomført flere medvirkningsaktiviteter knyttet til dette.

Nesbyen har som konsekvens av uværet Hans startet klimatilpasningsprosjektet steds- og sentrumsutvikling i Nesbyen. Gjennom dette arbeidet har det vært gjennomført arbeidsverksteder med befolkningen der blant annet visjon for Nesbyen sentrum med verdier ble drøftet.

Som en del av den tidlige medvirkningen for kommuneplanen ble det sendt ut spørreundersøkelse til innbyggerne. Her kom det inn 224 svar, noe som gjenspeiler det store engasjementet blant innbyggerne. På spørsmål om Nesbyens utfordringer svarer 72,1% av respondentene at den største utfordring er flere eldre. 65,9% svarer at færre innbyggere i yrkesaktiv alder er en utfordring. 65,9% mener økt forekomst av psykiske og psykososiale problemer er utfordrende og 59,5% av respondentene mener ressurser og kompetanse i kommuneorganisasjonen er en utfordring.

Innbyggerne fikk også spørsmål om verdier, fokusområder og hovedmål med utgangspunkt i gjeldende samfunnsdel. De viktigste hovedmålene respondentene trakk frem var å øke andelen innbyggere, forvalte natur, miljø og kulturverdier, gode levekår med like muligheter for alle og en kompetent, robust og endringsvillig kommuneorganisasjon.

Figur 1-2 Respondentenes svar på hva som bør være de viktigste hovedmålene for kommunen, kilde: kunnskapsgrunnlag for kommunal planstrategi

Den tidlige medvirkningen som er gjennomført er et godt utgangspunkt for arbeidet videre med samfunnsdelen og vil oppsummeres i kunnskapsgrunnlaget som skal legges frem for Kommunestyret.

Norconsult bistod kommunen i workshops på klimatilpasningsprosjektet. Deres oppsummering finner vi i rapport som ble behandlet i kommunestyrets sak 4/2025 den 13.02.2025. De anbefaler at man tidlig iverksetter forskjellige åpningstrekk. Dette skal underbygge visjonen og definere retningen og mulighetene for byutviklingens aktører og som vil realisere visjonen, herunder investorer, ildsjeler og næringslivet.

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel vil man ta med seg de funn som kom i dette arbeidet. Oppsummering fra workshop 1 for kommuneplanens samfunnsdel vil også tas med i det videre arbeidet.

I tillegg er det naturlig å gå igjennom annet planarbeid som man har fått utført i kommunen, for å se hva som kan gjenbrukes/utvikles videre. Et eksempel på dette kan f.eks. være prosjektet Nesfjellet til sentrum. Kommunen ser stor nytteverdi i et engasjement i lokalsamfunnet og vi vil at dette planarbeidet skal sikre god medvirkning. Det må være et mål at planen har god lokal forankring. Kommunen har de siste årene gjennomført en rekke folkemøter, informasjonsmøter, medvirkningsmøter og dette vil vi også tilrettelegge for i det videre arbeidet.

2. Kort om situasjon og utviklingstrekk for Nesbyen

2.1. Samfunnsutvikling

Kunnskap om befolkningsutvikling er viktig for planlegging av kommunale tjenestetilbud som barnehager, skole, helse- og omsorgstjenester, for arbeidsplasser, boligutforming, næringsutvikling og kollektivtilbud. I Nesbyen har det vært befolkningsnedgang de siste 20 årene. Ved 2. kvartal 2025 har kommunen 3268 innbyggere.

Alderssammensetning er en stor utfordring for kommunen. Ser man tilbake til 1990 ser man markant nedgang i aldersgruppen 0-19 år samtidig som andel eldre øke betraktelig. Vi ser også en variasjon i fødselstall fra år til år. Antall eldre over 80 år i Nesbyen vil mer enn doble seg fra 2024 og frem til 2050. Andel innbyggere i yrkesaktiv alder (25-69 år) vil gå ned med 17 % i samme periode.

Folkehelsen i Nesbyen har vært et viktig fokusområde, med tiltak for å fremme fysisk aktivitet og sunn livsstil blant innbyggerne. Kommunen har investert i idrettsanlegg, turstier og helsetjenester for å sikre at innbyggerne har gode muligheter til å holde seg aktive og sunne. Det er også et sterkt fokus på psykisk helse og trivsel.

Næringslivet i Nesbyen er variert, med en blanding av tradisjonelle næringer som jordbruk og skogbruk, samt turisme og småindustri. Turismen spiller en viktig rolle, med mange besøkende som kommer for å oppleve naturen, kulturarrangementer og fritidsaktiviteter. Det er også en økende interesse for lokal matproduksjon og håndverk.

Syssetningen i Nesbyen har vært stabil, med en lav arbeidsledighet. Kommunen jobber aktivt med å tiltrekke nye bedrifter og støtte lokale entreprenører for å skape flere arbeidsplasser. Det er også et fokus på å tilby utdannings- og opplæringsmuligheter for å sikre at arbeidsstyrken har de nødvendige ferdighetene for fremtidens arbeidsmarked.

Kultur er en viktig del av identiteten og livskvaliteten i Nesbyen og bidrar til trivsel, tilhørighet og engasjement. Kommunen har et rikt og variert kulturliv preget av frivillighet, historiske ressurser og sterke tradisjoner. Nesbyen har en unik kulturarv som tidligere administrasjonssenter for Hallingdal og som en av Norges eldste turistdestinasjoner. Hallingdal Museum og andre kulturminner bidrar til å styrke stedets identitet. Meteorittkrateret på Gardnos er unikt i Norge og er velkjent internasjonalt.

Det frivillige kulturlivet er sterkt, med lag og foreninger som skaper møteplasser og aktiviteter for ulike aldersgrupper. Samtidig finnes det utfordringer knyttet til rekruttering, finansiering og tilgang på egnede lokaler.

2.2. Kommunal tjenesteyting

Fra 1. august 2024 ble sektorene Oppvekst og kultur samt Helse og omsorg slått sammen til sektor Livsløp i Nesbyen kommune. Skolene i Nesbyen er slått sammen til én skole for 1.-10. klasse. Dette innebærer tilpasninger i gruppesammensetning og individuelt tilrettelagt undervisning, samt endringer i SFO. Barnehagene og skolen deltar i den statlige satsingen "Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis". Målet er å sikre tilstrekkelig kompetanse blant ansatte for å gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud. Det er også fokus på å redusere sykefravær og tilpasse tilbudet etter behov.

Helse- og omsorgstjenesten gjennomgår omfattende omstilling for å tilpasse seg tilgjengelige rammer. Dette inkluderer reduksjon av utgifter og bemanning, samt fokus på alternative driftsmåter. Det er en stor utfordring å rekruttere helsepersonell og kommunen må jobbe med å beholde eksisterende ansatte med kritisk kompetanse. Økende antall eldre og konkurranse om arbeidskraft gjør situasjonen krevende.

Strategien for Livsløp i 2025 er å fremme tverrfaglig samarbeid for bedre koordinering og integrering av velferdstjenester. Dette skal bidra til økt effektivitet, kvalitet, brukermedvirkning og kompetanseutvikling. Samarbeid mellom ansatte skal styrke fellesskapet og motvirke usikkerhet.

Samlet sett er sektor Livsløp i Nesbyen kommune i en omfattende omstillingsprosess med fokus på tverrfaglig samarbeid, effektivisering, og tilpasning til økonomiske og demografiske utfordringer.

Sektor Teknisk, plan og utvikling (TPU) i Nesbyen kommune består av Plan og miljø, Eiendom, Teknisk drift og vedlikehold, samt VAR (vann, avløp og renovasjon). Sektoren har gjennomgått betydelig omstilling og nedbemanning i 2024-25.

Ekstremværet "Hans" fra august 2023 har medført omfattende oppfølgingsarbeid, finansiert via forsikringsoppgjør, skønnsmidler og NVE. Dette påvirker TPU også i 2025, med betydelig ressursbruk. Nedgang i byggemarkedet har ført til færre saker innen fradeling, oppmåling, plansaker og byggesaker, noe som påvirker inntektene negativt og styrer antall årsverk. Dette vil begrense kommunens tjenesteyting, spesielt innen vedlikehold av bygningsmasse og arealer.

Plan og miljø har ansvar for plansaker, reguleringsaker, byggesaker, kart, oppmåling, jordbruk, skogbruk, folkehelse, klima og miljøraker, tilsyn og myndighetsutøvelse. Prioriteringer inkluderer sikringsanlegg mot flom for Nesbyen sentrum, stedsutviklingsprosjekt og reguleringsarbeid for ny kommunedelplan for Nesfjellet. Utfordringer innenfor eiendom inkluderer etterslep av vedlikehold på eldre bygg og raskt endrede krav til bygg.

Sektor TPU står overfor utfordringer med nedbemanning, økonomiske begrensninger og ressursbruk knyttet til ekstremværet "Hans". Strategien fremover innebærer effektivisering, optimalisering av drift og vedlikehold, samt samarbeid på tvers av kommunale og interkommunale enheter.

2.3. Beredskap

I august 2023 ble Nesbyen kommune utsatt for ekstremværet «Hans», som ga en anledning til å teste beredskapsplanverket. Ekstremværet førte til omfattende ras- og flomskader og mange hjem ble berørt. Kommunen ble midlertidig oppdelt i mindre områder og var avskåret fra omverdenen. Hendelsen viste også Nesbyens betydning for hele Hallingdal. Det oppstod betydelige skader på fylkesveien opp Rukkedalen, og riksvei 7 ble oversvømt.

Kommunen har ansvar for kritisk infrastruktur og bygninger med døgkontinuerlig drift. Ekstremværet Hans og den påfølgende flommen krevde stor innsats fra mange, med omfattende skader på veier og infrastruktur. Fremover må kommunen tilpasse seg klimaendringer for å unngå skade på offentlig infrastruktur og sikre vannleveranser og avløpsrensing. Kommunen skal lære av håndteringen av ekstremværet Hans og flomsituasjonen, og fortsette å utvikle planer og tiltak som styrker beredskapen. Erfaringen og evalueringen i etterkant viste at beredskapsplanene fungerte. Kontinuerlig forbedring og oppdatering av planverk for slike hendelser må prioriteres.

2.4. Kommunal økonomi

Kommunen er i en svært krevende økonomisk situasjon. Regnskapsåret 2023 viste et underskudd på kr. 22,6 millioner. Dette medfører at kommunen er innmeldt i ROBEK-registeret. Kommunen må finne tiltak for å ta ned driften. Det er satt i gang tiltak og har vært jobbet frem økonomiske tiltaksmodeller som viser strakstiltak, kortsiktige og langsiktige tiltak.

Det er etablert det vi kaller «Bærekraftige Nesbyen 2030», som skal vise hvordan kommunen skal omstille seg og få på plass en sunn og god økonomi som er bærekraftig i seg selv. Denne omstillingen vil i stor grad påvirke hvilke valg man tar for utarbeidelse av planer i tiden som kommer. Kommunens tjenesteyting gjennomgås og vil kunne bli organisert annerledes enn det vi kjenner til i dag. Med det er det også en stor mulighet for at man må utarbeide helt andre planer enn det vi tenker er nødvendig nå, helt i startgropen som en ROBEK-kommune. Derfor må man ta forbehold om at våre fremtidige planbehov kan bli annerledes fra 2025, når konturene av omstillingsarbeidet viser seg. Omstillingen som følge av ROBEK og utfordringsbildet generelt, gjør det nødvendig å prioritere.

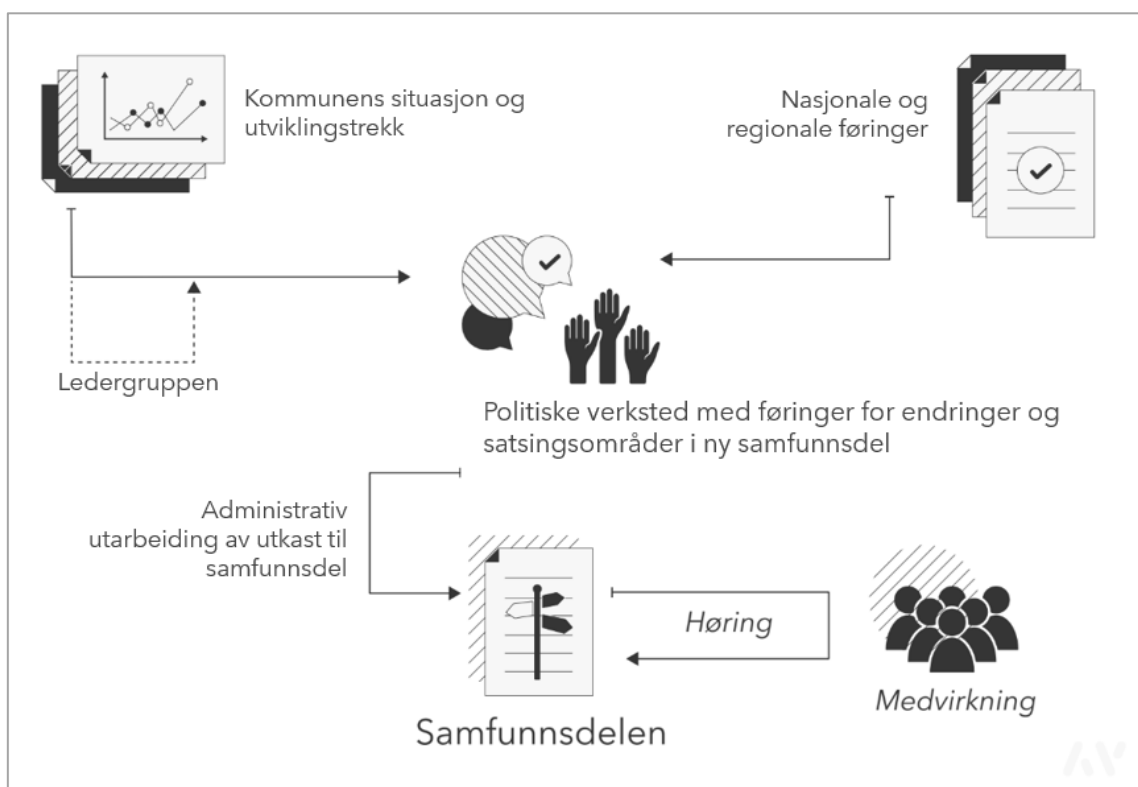

3. Organisering og medvirkning

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste styringsdokument og kommunestyret er planmyndighet. Planarbeidet styres av formannskapet som planutvalg. Kommunedirektørens ledergruppe vil være sentral i det administrative arbeidet med samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel kan i praksis ikke skilles fra kommunevalget og politikken kommunestyret vil føre. Kommunestyret har derfor vært involvert tidlig i prosessen gjennom to politiske verksted der det med utgangspunkt i gjeldende samfunnsdel og kommunens situasjon og utfordringer har blitt diskutert:

- Kommunens situasjon og utviklingstrekk, samt visjon og hovedmål
- Hovedprioriteringer for kommunestyreperioden og langsiktige arealstrategier.

Figur 3-1 Illustrasjon av hvordan Kommunestyrets politikk kan komme tidlig i prosessen med samfunnsdelen, kilde: Asplan Viak

3.1. Videre prosess og åpen diskusjon om samfunnsdelen

Kommunen velger selv hvilken form og omfang medvirkning for samfunnsdelen skal ha innenfor behandlingsreglene for samfunnsdelen i §§ 11-2 til 11-15. De viktigste milepælene er 6 ukers høring av planprogrammet for samfunnsdelen og 6 ukers høring og offentlig ettersyn av forslaget til samfunnsdel. Nesbyen kommune har allerede lagt til rette for tidlig medvirkning til samfunnsdelen, jf. kap. 1.3.2.

Høringsperioden for samfunnsdelen blir videre en viktig arena for medvirkning. Her legger kommunestyret grunnlag for åpen debatt ved å legge forslag til samfunnsdel ut på høring og offentlig ettersyn. Det vil også være aktiv politisk involvering i det videre arbeidet med samfunnsdelen.

For å sikre kommuneplanarbeidet blir en åpen og inkluderende prosess skal kommunen bruke ulike fora og metoder for å nå mange samfunnsgrupper og -aktører. Det vil gjennom planprosessen være fokus på å velge ut de fora og metoder som antas å være mest hensiktsmessig for å nå de ulike aktørene som skal involveres og temaer som skal drøftes.

Barn og unge, eldre, næringslivet og frivilligheten blir særlig viktige aktører å involvere når planutkastet legges på høring og offentlig ettersyn. Det er også viktig å involvere Barn og unges kommunestyre, råd for funksjonshemmede og eldrerådet i denne fasen.

I tabell 3.1 nedenfor er det vist planlagt framdrift for prosessen

Tabell 3-1 Fremdrift kommuneplanens samfunnsdel

Fremdrift kommuneplanens samfunnsdel		
• Orientering prosess i K- styret • Ev møter med administrasjonen- også ev knyttet til andre oppgaver	Mars 2025	Utarbeiding av planprogram
• Frist planprogram og saksutredning	April 2025	
• Planprogram legges frem for planutvalget • Orientering planutvalget • Møte KD ledergruppe	April 2025	
• Høring av planprogram	Juni- Sept 2025	
• Regionalt planforum/møte med regionale myndigheter	Mai 2025	

• Verksted 1 Kommunestyret: Visjon og hovedmål i samfunnsdelen	Juni 2025	Utarbeiding av planutkast
• Fastsetting av planprogram K-styret	Desember 2025	
• Verksted 2 Kommunestyret: Hovedprioriteringer og arealstrategier i samfunnsdelen	September 2025	
• Planutvalget legger planutkast til høring og offentlig ettersyn	Februar 2025	
• Medvirkning og høring	Februar- mars 2025	Justering av planforslag
• Vedtak kommuneplanens samfunnsdel	April 2025	

4. Føringer og forventninger

4.1. FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er en forpliktende arbeidsplan for alle land i verden. Nesbyen kommune arbeider aktivt for å integrere FNs bærekraftsmål i lokal utvikling og samfunnsplanlegging. Bærekraftsmålene gir en global ramme for å fremme økonomisk vekst, sosial inkludering og miljømessig beskyttelse, og Nesbyen skal tilpasse disse målene til lokale forhold for å sikre en bærekraftig fremtid for alle innbyggere.

4.2. Nasjonale forventninger til planleggingen

Nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging blir vedtatt ved kongelig resolusjon hvert valgår, og skal legges til grunn for planleggingen i fylkeskommuner og kommuner den kommende valgperioden.

I de nye forventningene peker regjeringen på at Norge har gode forutsetninger for å nå mange av bærekraftsmålene innen 2030. Vi har likevel utfordringer med å nå målene om reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. Planleggingen skal bidra til å fremme bærekraftig utvikling

I forventningene vektlegges:

Trygge og inkluderende lokalsamfunn

- Levende byer, tettsteder og bygder
- Nok og varierte boliger
- Gode fysiske rammer for hverdagslivet
- Natur- og kulturmiljø som ressurs
- Bedre levekår og folkehelse

Velferd og bærekraftig verdiskaping

- Legge til rette for grønne industrinæringer
- Tilgang på kompetanse, arbeidskraft og gode tjenester
- God infrastruktur som grunnlag for verdiskaping
- Tilrettelegging for natur- og kulturbasert reiseliv
- Verdiskaping i en sirkulær økonomi

Klima, natur og miljø for fremtiden

- Helhetlig planlegging for å nå klima- og miljømålene
- Forebygge klimagassutslipp og sikre mulighetene for karbonopptak
- Bevare naturmangfold, friluftslivsinteresser og kulturmiljø
- Rene og rike vann og vassdrag

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Naturfarer og klimatilpasning
- Forsvarets arealbehov
- Vern av dyrka jord
- Rent og trygt drikkevann
- Risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for bedre planer

4.3. Regionale samarbeid og føringer

Nesbyen og Hallingdal ble i 2020 innlemmet i Viken fylkeskommune, og ble da en del av den mest folkerike fylkeskommunen i Norge. Fra 01.01.2024 ble fylkesinndelingen reversert, og Viken fylke ble oppløst. Nesbyen er igjen en del av Buskerud fylkeskommune, som har om lag 270 000 innbyggere.

Buskerud fylkeskommune har utarbeidet en regional planstrategi «Med hjerte for Buskerud» for perioden 2024-2027 og et planprogram som ble vedtatt 23.09.2025. Regional planstrategi inneholder

mål laget etter kunnskapsgrunnlag om Buskeruds utfordringer og muligheter. Fylkeskommunen vurderer at utenforskap, stort omstillingsbehov og knapphet på ressurser er regionale samfunnsutfordringer som peker seg ut som særlig viktige å håndtere i årene fremover. I Buskerudkonferansen januar 2024 ga kommunene innspill om sine viktigste samfunnsoppdrag, som er mer innenforskap, større satsing på teknologi, verdiskaping og infrastruktur og økt prioritering av klima, miljø og beredskap. Dette samsvarer med samfunnsutfordringene definert i den regionale planstrategien.

Følgende planer er foreslått videreført i Buskeruds planstrategi:

- Regional plan for Hardangervidda (2019-2035)
- Regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell (2020-2035)
- Regional plan for Nordfjella med Raudafjell (2014-2025)
- Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken (2022-2027)
- Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark (2022-2027)
- Regional vannforvaltningsplan Vestland Vassregion (2022-2027)
- Areal- og transportplan for Buskerudbyen
- Regional plan for areal og transport i Buskerud
- Regional plan for avkjørsler og byggegrenser langs riksvegnettet (og fylkesvegnettet)
- Kollektivtransportplan for Buskerud fylke

Øvrige regionale planer foreslås opphevet.

På bakgrunn av vedtatt planstrategi og planprogram, er fylkeskommunen i gang med videre arbeid med ny Buskerudplan.

Kommunen har samhandling med Buskerud fylkeskommune i en rekke forum, med god dialog innen en rekke fagområder. For plansaker nevnes spesielt Regionalt planforum. Her kan kommunen melde inn plansaker der man har behov for regionale avklaringer og her møter alle regionale fagmyndigheter. Dette er en effektiv måte å få på plass avklaringer i planprosesser tidlig og underveis i arbeidet.

Statsforvalterens forventningsbrev kommer hvert år. Forventningsbrevet speiler nasjonale føringer, i tillegg til lokale føringer for eget fylke: Forventningsbrev til kommunene 2025 (Statsforvalteren i Oslo og Viken). I brevet har Statsforvalteren flere innspill til kommunenes planstrategier knyttet til temaer som bl.a. reduksjon av klimagasser, folkehelse og behov for tjenester, barn og unge, samfunnssikkerhet, klimatilpasning, jordvern og økt matberedskap, vannmiljø og vannforvaltning, avløp, naturmangfold, masseforvaltning og gravplasser.